גליון מס' 131

# דברי חמד

מרבינו מרן עמוד ההוראה
הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

פרשת ויצא תשפ"ז

• ווי העמודים וחשוקיהם • שאלה משולחנו של מרן שליט"א

## שכן הגר בקומת קרקע, כמה ישתתף בהוצאות החודשיות של המעלית

**שאלה.** בנין חדש שנבנה עם מעלית, והכניסה לבנין היא מהרחוב, אך יש עוד כניסה לבנין מהחניה (קומה אחת מתחת לכניסה הרגילה לבנין). כעת נוצר ויכוח בין כלל הדיירים לבין השכנים שגרים בקומת הכניסה האם הם צריכים לשלם דמי ועד בית עבור החזקת המעלית, שעלותה 150 ₪ בחודש לכל דייר.

**דיירי** קומת הקרקע טוענים: 'כמעט ואיננו משתמשים במעלית, מאחר ובדרך כלל אנו מגיעים מהרחוב היישר לבית, ואין שום סיבה שנשלם באופן קבוע סכום גבוה מדי חודש. ואמנם המעלית מגיעה גם לקומת החניון, אך רק לעיתים נדירות ממש אנחנו משתמשים בזה, ומצידנו אין צורך כלל למעלית בבניין'.

**ושאר** השכנים טוענים: 'קנינו דירות בבנין משותף על מנת שכל הדיירים יהיו שותפים בכל ההוצאות, והדייר כשקנה את הדירה ידע שיש מעלית בבנין, ועל דעת קנה את הדירה שיהיה שותף בכל ההוצאות, וגם הוא לפעמים משתמש במעלית, אז צריך לשלם מחיר מלא לועד הבית'.

**הצדק עם מי?**

**תשובה. שכן שגר בקומת קרקע, ויש מתחתיו עוד קומה ויש לו אפשרות לעלות במעלית, למרות שאינו עולה בה בפועל, צריך להשתתף שווה בשווה בכל הוצאות המעלית. אבל שכן הגר בקומת קרקע, ואין לו אפשרות להשתמש במעלית כלל, דעת מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל שאין צריך להשתתף במעלית כלל, אך דעת מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל שכיון שהוא שותף בבנין וירד על דעת מנהג המדינה שמשלמים בשווה - כך צריך לנהוג. ואנו נוהגים לפשר, שהשכן הגר בקומת קרקע ואין לו אפשרות להשתמש במעלית, שישלם שליש.**

### מקורות ונימוקים

**כתב** הרמ"א (חו"מ סימן קסג סעי' סג), כל צרכי העיר, אע"פ שמקצתן אינן צריכין, כגון בית חתנות או מקוה וכדומה, אפילו הכי צריכין ליתן חלקן.

**ומאידך** גיסא פסק הרמ"א (שם, סעי' סו) דיש אומרים שאם הוצרכו להוציא הוצאות שיעזור להם השר עם שטרי חובותיהן, אותם שאינם נושאין ונותנין בשטרות אין חייבין ליתן לזה.

**ולכאורה** פסקי הרמ"א סותרים זה את זה, דלגבי מקוה כתב שגם מי שלא צריך את המקוה משתתף בהוצאות, ולגבי שטרי חוב כתב שרק הצריכים לכך משלמים חובותיהן.

**ותירץ** הסמ"ע (ס"ק לב), שדברים כאלה שכל ישראל צריכים, כגון בית חתנות או מקוה, אף אם אירע שיחיד אינו צריך לו מחמת זקנה או איזה טעם, אפילו הכי צריך ליתן, משא"כ כשהוציאו הוצאה שיעזור להן השר בענייני שט"ח, שאינו ענין כללי, אין אחרים צריכין ליתן להם לסיוע.

**ודברי** הרמ"א במקוה מקורם מהמהר"י מינץ (סימן ז), ושם כתב שני טעמים למה גם הזקנות צריכים לשלם למקוה, הראשון כעין מה שכתב הסמ"ע שדבר שכל ישראל צריכים להם, צריכים כולם להשתתף אף אם אין בהם צורך. והטעם השני, דאפילו זקנות צריכים מקוה עכ"פ בר"ה ויוה"כ דטובלים לתשובה, וכך צ"ל בבית חתנות אולי ימצא לו נין ונכד ושאר וכל כיו"ב.

**וכן** נראה משו"ת מהר"ם אלשיך (סימן נב) שנקט טעם זה לעיקר, וכתב על ת"ח שתורתו אומנותו ושכרו בני העיר מרבין תורה כנהוג, אם חייב הת"ח לפרוע. והשיב דכל דבר שאין לת"ח הנאה פטור מלפרוע עם שאר העם, ולא מיבעיא ת"ח, אלא הוא הדין גברא אחרינא אם אין הנאה לו בדבר שהקהל פורעין, פטור מלפרוע עמהם.

**ובכנסת** הגדולה (חו"מ סימן קסג הגה"ט אות ט) כתב, דמי שיש לו לולב ואתרוג לעצמו, אפילו הכי צריך ליתן לקהל לקנות אתרוג לצבור, והטעם כיון שאם יארע פסול בד' מינים שלו הרי הוא חוזר על אתרוג הקהל, על כן לעולם צריך ליתן חלקו, ולמד כן מתשובת מהר"ם מינץ הנ"ל, עיי"ש.

**וגם** החת"ס (או"ח סימן קצג) נקט לעיקר כהטעם הזה, שכל דבר שיכול להשתמש בזה אפילו פעם אחת בשבע שנים, צריך לתת חלקו, והביא את דברי הפוסקים לעיל, וכתב שדבריהם מוכרחים מהמשנה במסכת ב"ב (דף קעב ע"א) לגבי שני אחין, אחד עני ואחד עשיר, והניח להן אביהן מרחץ ובית הבד, הרי העשיר אומר לעני קח לך עבדים וירחצו במרחץ, קח לך זיתים ובא ועשה בבית הבד, וכן פסק בשו"ע (חו"מ סימן קעא ס"ו).

**ולפי** זה כל דבר [כגון מקוה] שאחד יכול להשתמש בזה, אפילו פעם אחת בשמיטה, אינו יכול לומר 'אתם משתמשים בשלי בחינם', כיון שהמקוה לפניו לטבול בו, אלא שאינם צריכים לזה, אומרים לו קח לך עבדים ועשה במרחץ, וקח לך זיתים ועשה בבית הבד.

**ומעתה** בנידון המעלית לגבי השכן הגר בקומת קרקע, אם יש לו אפשרות להשתמש במעלית, אפילו פעם אחת בשמיטה, כגון שיש קומה מתחת (חניון), ואף שבד"כ אינו עולה במעלית, מ"מ כיון שיש לו את האפשרות להשתמש במעלית, יכולים לומר לו 'תשתמש בקביעות', ולכל הדעות והפוסקים הוא צריך להשתתף שווה בשווה בהוצאות המעלית כמו כל השכנים.

**אמנם** בשכן הגר בקומת קרקע ואין לו שום צורך להשתתף במעלית, וגם אם רוצה אינו יכול, לכאורה משמע מדברי הפוסקים שאין צריך לשלם על הוצאות המעלית, כיון שאין לו אפשרות להשתמש במעלית. והרי זה דומה למה שכתבו הפוסקים לגבי דברים שאין לו אפשרות להשתמש, שאינו חייב, וכל שכן לדברי הסמ"ע שאין כופים את השותפין להשתתף רק בדברים שיש בהם צורך לכל ישראל.

**וכן** אמר לי מרן **הגר"נ קרליץ** זצ"ל, ששכן הגר בקומת קרקע ואין לו אפשרות להשתמש במעלית, אין צריך להשתתף בהוצאות המעלית.

**אמנם** מו"ח מרן **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל אמר לי שגם שכן הגר בקומת קרקע ואין לו אפשרות להשתמש במעלית, מ"מ כיון שלכתחילה בנו את הבנין בשותפות, והוא ידע שהבנין נבנה עם מעלית, א"כ על דעת כן נכנסו כולם לשותפות, כדי שכולם ישתתפו שווה בשווה בהוצאות, ולא יבדקו כל אחד במה הוא משתתף בפועל ובמה לא. ובפרט שכך הוא גם מנהג המדינה שקבעו בענין בתים משותפים שכולם צריכים להשתתף בזה שווה בשווה, והולכים אחר המנהג. ובפרט אם יש לו דוד שמש בגג, שלפעמים [אפילו אם פעם בכמה שנים] צריך לעלות לגג, שצריך להשתתף במעלית שווה בשווה.

**ולמעשה** נראה שבאופן כזה כדאי לעשות פשרה, שהשכן שגר בקומת קרקע, ישלם שליש מהוצאות המעלית. ויש בזה גם צדק, כיון שסוף כל סוף, עיקר הוצאות הוא עבור תשלום החשמל שכל השכנים משתמשים במשך כל החודש, והוא כלל אינו נהנה מזה, ודו"ק.

**[ובעיקר** דברי מו"ח זצ"ל שעל דעת כן נכנסו לשותפות שכולם ישתתפו שווה בשווה ולא יבדקו כמה כל אחד משתמש בועל, יש להעיר דהנה מצינו במסכת בבא מציעא (דף קח ע"א) שכל אחד מתקן רק לפי מה שהוא משתמש, ולכן חמש גינות המסתפקות מים ממעיין אחד, ונתקלקל המעיין, כולם מתקנות עם העליונה, נמצאת התחתונה מתקנת עם כולן ומתקנת לעצמה, כלומר מעין המקלח מים מלמעלה ללמטה, ואם יש מעצור של המים בגינה העליונה צריכה התחתונה להשתתף בתיקון, כי אם המים לא יעברו, גם אליה לא יגיעו, אבל אם המעצור הוא בגינה התחתונה, אין העליונים צריכים להשתתף כיון שהמים מגיעים אליהם בלאו הכי, והמעצור אינו מפריע להם.

**והוא** הדין חמש חצרות שהיו מקלחות מים לביב אחד, ונתקלקל הביב, כולן מתקנות עם התחתונה, נמצאת העליונה מתקנת עם כולן, ומתקנת לעצמה - כלומר, שאם יש חריץ ששם מוציאים את המים הסרוחים מהבית, אם המעצור והסתימה הוא בתחתונה - כולם צריכים להשתתף, כיון שהמים ישארו גם בחצר העליונה, אבל אם המעצור בעליונה - אין התחתונה צריכה להשתתף, כיון שאצלה אין מעצור. ומבואר שלמרות שהם שותפים, מ"מ אינם צריכים להשתתף אלא רק במה שיש להם בזה תועלת, אבל אינם צריכים להשתתף בכל התיקונים של הביב או המעיין, אע"פ שהם שותפים.

**ויש** לתרץ בתרתי, א. שם הם חמש חצירות, ואין ביניהם שום שותפות, אלא שכולם משתמשים עם אותו חריץ, ולכן אינם צריכים לתקן רק במה שמשתמשים. ב. יתכן שהחריץ כלל אינו שלהם, אלא שהם משתמשים בו, ולכן גם בחריץ עצמו אינם שותפים, ולכן כל אחד צריך להשתתף רק מה שצריך עבורו כדי להשתמש].

**בשורה משמחת לשוחרי התורה**
הופיע ויצא לאור
הקונטרס 'דברי חמד'
ובו כל הגליונות מהורת מרן שליט"א שי"ל בשנת תשפ"ו
ניתן להשיג את הקובץ המודפס
ע"י יצירת קשר עם המערכת
**בברכת התורה**

**וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא** (כח, יא). הנה כתב בתפארת יהונתן (להלן כט, י) שיעקב אבינו יצא מבאר שבע בערב פסח, וביאר שם שרק בערב פסח פחד יעקב מעשו, מפני שעשו לא רצה להרוג את יעקב כל זמן שאביו היה חי, ומכיון שהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים, ויצחק נולד בפסח, לכן רק בפסח חשש שיצחק ימות ועשו יהרגהו, יעו"ש [וכן הביא בשמו בשו"ת דברי יציב (אה"ע סימן פג אות ט) יעו"ש].

**וראיתי** מקשים דאם כן נמצא שלקח את האבנים בפסח, ותימה הלא אסור לטלטל אבן ביו"ט, והאבות הרי קיימו כל התורה ואפילו מצוות דרבנן.

**ויעוין** עוד בתורת משה (עה"פ ויפגע במקום) שכתב החת"ס שמעשה זה היה בליל שבת, ולכן אליפז לקח את כל אשר לו כמבואר בשבת (דף קנג ע"א) שנותן כיסו לנכרי, יעו"ש. ואם כן יש להקשות איך לקח האבנים, הלא היו מוקצה. [ויש לציין שבתפארת יהונתן עצמו מצינו שיעקב הקפיד על מוקצה, וכמו שביאר (להלן לב, כה) שלכן יעקב לא לקח את הפכין הקטנים בתחילה, מפני שהיה בהן שמן, ומעשה זה היה ביום הכיפורים, ושמן ביוה"כ הוא מוקצה, יעו"ש].

**ושמעתי** מחכם אחד לתרץ, שהיה מותר לו לקחת, שהרי כתב רש"י (פסוק יא) שעשאן כמין מרזב כדי שיגינו עליו מפני החיות, אם כן שפיר טלטלם בגלל פיקוח נפש. [ויעויין בתפארת יהונתן (להלן כח, יא) שהקשה איך יעקב שכב במקום המקדש, דאפילו ישיבה אסורה בו. ותירץ שעשה כן לסכנת נפשות כי ירא מחיות רעות, ובמקדש מקום השראת השכינה לא יבואו, ולכן לאחר החורבן מקונן הנביא 'על הר ציון ששמם שועלים הלכו בו'].

**אך** תירוץ זה צ"ב, שהרי בפשטות אבנים אלו לא יכלו להצילו מהחיות, והיה כאן רק מעשה של השתדלות גרידא, וצ"ע אם מותר לחלל שבת עבור הצלה רחוקה כזו. ועוד הרי גם למחר טלטלם כדי לסוך עליהם שמן, ובשביל זה לא הותר מוקצה.

**עוד** היה מקום לדון ולומר, שדיני מוקצה חלים רק בבין השמשות, ולכך אמרינן דמיגו דאיתקצאי בין השמשות אתקצאי לכולי יומא, וכאן לא היה בין השמשות כי שקעה לו חמה, ורק לפני בין השמשות מסכם אדם מה לצורך שבת ומה לא, ורק אז חלים דיני מוקצה.

**אך** אין נראה לומר כן, שהרי קיי"ל שבדבר שלא ראוי לכלום, יש מוקצה לחצי שבת, ולכן שברי כלים שאינם ראויים לכלום הוי מוקצה בשבת, כמבואר בשו"ע (או"ח סימן שח ס"ו), ולא אמרינן בזה דאין מוקצה לחצי שבת, דבדבר שאינו ראוי מצד עצמותו, כגון שבר כלי, חלה גם בשבת תורת מוקצה. ורק במקום שהדבר עצמו ראוי לשימוש, והמוקצה חל מחמת ההקצאה של האדם, נאמר הכלל של אין מוקצה לחצי שבת. וממילא בעניננו שאבנים אינם ראויים לכלום, הוי מוקצה אף שלא היו מוקצים בבין השמשות. ועוד דנראה דעיקר המוקצה אינו תלוי בבין השמשות אלא בכניסת השבת, ואם שבת נכנסה בלי בין השמשות, לא בטלים דיני מוקצה.

**ועל** עצם השאלה מדוע האבנים לא היו מוקצה, יעויין בספורנו כאן שכתב: 'מאבני המקום. **שהיו מוכנות שם לאורחים לאכול ולשבת עליהם**', יעו"ש, ולפי דבריו אתי שפיר דייחדו את זה לשימוש, ואינו מוקצה.

***

**וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ** (כט, יא). רבנו הפרי מגדים בספרו תיבת גמא (סוף פרשת וישלח) מביא את הפסוק בעובדיה (א, י) המדבר שם על עשו: 'איך נחפשו עשו נבעו מצפוניו... מחמס אחיך יעקב, תכסך בושה ונכרת לעולם', ופירש"י והמצודת דוד, בעבור החמס שעשית לאחיך יעקב, תכסה אותך הבושה ותהיה נכרת עד עולם, ולא תוסיף לקום. ומבואר שנחשב הדבר שעשו גזל וחמס את יעקב.

**והעיר** הפמ"ג, הרי עשו שלח את אליפז לרדוף אחרי יעקב, והוא זה שנטל בפועל את ממונו של יעקב. וביאר הפמ"ג, דהרי שלוחו של אדם כמותו, וכיון שאליפז היה שליח של עשו, לכך נחשב שעשו עשה חמס ליעקב. ואע"פ שאין שליח לדבר עבירה, מ"מ דין זה נאמר רק בישראל, אבל בעכו"ם יש שליח לדבר עבירה.

**אמנם** בסוף הדברים מציין הפמ"ג שבעכו"ם אין שליחות כלל, ולכן מבאר שמה שנחשב שעשו עשה חמס ליעקב, הוא כמבואר בתוס' בקידושין (דף לט ע"ב ד"ה מחשבה) הוא משום שאצל עכו"ם 'מחשבה רעה הקב"ה מצרף למעשה', ולכן אע"פ שלא מצינו שעשה עשו ליעקב שם רעה, אלא מחשבתו הרעה אשר חשב עליו, מצרפה הקב"ה למעשה.

**ולכאורה** הדבר פלא, הרי עשו הסית את בנו להרוג ולשדוד את ממונו של יעקב, והרי המסית ילד קטן שיזיק, נחשב האב למזיק וחייב לשלם, וכמבואר במחנה אפרים (הלכות נזקי ממון, סימן ז) בשם הריטב"א, דהיה דהשולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן דפטור, איירי בדלא אמר לו להזיק, אבל אם אמר לו להזיק הרי זה חייב. אלמא, דאע"פ שחש"ו לאו בני שליחות נינהו, אפילו הכי כיון דבריא היזיקא חייב המשלח, יעו"ש. ואם כן בענייננו הרי עשו אמר לאליפז להרוג את יעקב, ומסתמא שמע על הברכות שנטל יעקב מעשו. ואיך יתכן שידונו את עשו רק בגלל מחשבתו הרעה, הרי לדברי המחנ"א הוא נחשב למזיק ממש.

**וצ"ל** דכיון שאליפז גדל בבית של יצחק, ולכן משך ידו לבסוף ולא הרג את יעקב כמבואר ברש"י כאן, לכן עשו לא היה יכול להיות בטוח שיהרוג את יעקב, וממילא לא הוי בריא היזיקא ופטור, וחייב רק מפני שהקב"ה צירף את מחשבתו הרעה למעשה.

***

**וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה לַח וְלוּז וְעַרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחְשֹׂף הַלְּבָן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת** (ל, לז). נשאלתי מאשה העובדת בטיפול בילדים מיוחדים, שמראיתם מעוות מאד, וכעת היא בהריון, ורוצה להתפטר מעבודתה כי חוששת מהשמועה, שמראות אלו עלולים להשפיע לרעה על עוברה, האם באמת יכולה להתפטר, או שיש בזה מצוה ושומר מצוה לא ידע דבר רע (קהלת ח, ה).

**והנה** שנינו במדרש כאן (ב"ר עג, י): 'כך היה אבינו יעקב נותן את המקלות בשקתות המים, והיתה בהמה באה לשתות, ורואה את המקלות ונרתעת לאחוריה, והזכר רובעה, והיתה יולדת כיוצא בו וכו', ופירש היפה תואר: 'ובזה נתחזק כח הדמיון בצאן, וילדו עקודים נקודים וברודים כדמיון המקלות, וכמו המעשה שהביא מן הכושי, שכח הדמיון פועל בלידה'.

**ובהמשך** מביא המדרש: 'מעשה בכושי אחד שנישא לכושית אחת, והוליד ממנה בן לבן. תפס האבן לבן ובא לו אצל רבי, אמר לו שמא אינו בני, אמר לו היה לך מראות בתוך ביתך, אמר לו הן, אמר לו שחורה או לבנה, אמר לו לבנה, אמר לו מכאן שהיה לך בן לבן', ע"כ. ופירש העץ יוסף: 'מכאן שהיה לך בן לבן. שבשעת תשמיש נסתכלה באותם הצורות שהם לבנים ונוצר הוולד בדמותן'. הרי שהדמיון שמול העיניים משפיע על צורת העובר, בין באשה ובין בבעלי חיים.

**[וכן** שנינו במסכת בבא מציעא (דף פד ע"א) שרבי יוחנן ישב על פתחי המקוואות, כדי שבנות ישראל יסתכלו בצורתו היפה, ויולידו ילדים יפים וחכמים כמותו. וכתב שם המהרש"א: לפי שהטבע מוליד בהזדקקם לפי הציור בדמיונם בעת ההריון, כדאיתא במדרש.

**וכך** נאמר בספר הברית (ח"א מאמר יז): 'הנשים המעוברות מתחזק אצלם כח הדמיון והתאווה, עד שלפעמים מתעוררות לתאווה זרה, ואין למנוע מהם דבר, מפני שאם ימנע מהם, יכולים על ידי כח דמיונם החזק בזמן ההוא, לצייר תמונת אותו דבר בגוף הוולד, ולהרשם בו כתמים או בליטה שהוא שווה לתואר הדבר שנתאווה לה', עכ"ד].

**והצעתי** את הדברים לפני מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, ובתחילה הראני דבשו"ת מהרש"ם (ח"ג סימן קסא) גם האריך ביסוד הזה, בנוגע לבעל שחשד על כשרות בנו מאחר וילדה בן כצורת קרוב משפחתו שהיה בביתם, והמהרש"ם כתב בתוך דבריו דכיון שאשתו נסתכלה בו, לכן ילדה כצורתו, יעו"ש.

**ולכן** אמר מו"ח זצוק"ל שאם האשה הנ"ל חוששת מהמראות, החשש גופא יכול להשפיע לרעה ותתפטר, וכמו שאמרו בפסחים (דף קי ע"ב) מאן דקפיד קפדי בהדיה. אולם אם היא חזקה בדעתה ולא שמה לב, ואינה חוששת מהמראות, תמשיך בעבודתה, ושלוחי מצוה אינן ניזוקין.

**[וישמענו** בשם החזון איש זצ"ל, על מעשה שהיה באשה מעוברת, שהציעו לה לעבוד במשרד של חברה קדישא, לרשום הספרים וכדומה, והחזו"א זצ"ל יעץ לה שלא לקבל משרה זו בעת ההריון. וראה מה שהוספנו בזה בחשוקי חמד עמ"ס בבא מציעא (דף פד ע"ב), האם מותר להשכיר דירה לילדים עם מראה מעוות, כשהשכנים מתנגדים, שמו"ח זצ"ל הורה שהמשכיר לא נהג כשורה, דאפילו אם נחליט שאין כל חשש ממראה עיניים של אשה מעוברת, בכל זאת מאחר והרבה אומרים שזה עלול להזיק, ונשים רבות מפחדות מכך, הרי זו סיבה מספקת להתחשב בהן, ולמצוא לילדים מקום שלא יפריע לאף אחד, יעו"ש].

## אחודה נא חידה

**איך יתכן אדם שנפטר ולא צוה כלום, ורק חלק מבניו יורשים זכויותיו?**

(התשובה לחידה, א"ה בגליון הבא, החידה מאת ידידינו הרב ארז חזני שליט"א)

**תשובה לחידה מגליון פרשת חיי שרה:**

**איך יתכן מת שמטמא, ואסור בהנאה, אך מותר באכילה?**

**תשובה.** בשו"ת הרדב"ז (ח"ג סימן תקמה) כתב שמת גוי שחנטו אותו, מותר באכילה, כיון שנפסדה צורתו ואין הכלב אוכל אותו, וחזר להיות כעפרא דארעא ומותר, ואם אוכלו אינו כדרך אכילה, אך אסור בהנאה והוא מטמא במגע ובמשא. ויעוין בשו"ת גינת ורדים (יו"ד כלל א סימן ד) שהאריך לחלוק על דבריו, וכתב שהוא אסור באכילה ובסחורה, ומטמא טומאה חמורה בכזית, יעו"ש.

**תשובה לחידה מגליון פרשת תולדות:**

**איזהו דבר הפקר שאסור לזכות בו, ואם זכה בו הוא שלו?**

**תשובה.** שור של הפקר שנגח שור שיש לו בעלים, אמרינן במסכת בבא קמא (דף יג ע"ב) שילך הניזק ויטול את שור ההפקר בדמי הנזק, אך אם קדם וזכה בו אדם אחר לאחר שהזיק, אין הניזק יכול להוציא את השור ממנו. וכתב רבינו הנצי"ב במרומי שדה (שם) ובהעמק שאלה (שאילתא קיא) שבית דין מגבין שור הפקר לניזק, ודוקא אם קדם אחר וזכה פטור, **אבל ע"פ דין לכתחילה אסור לאדם אחר לזכות באותו שור של הפקר ולהפסידו שעבודו, דהניזק זוכה בו בתורת תשלומין**, ודייק כן מהרמב"ם (פ"ח מנזקי ממון ה"ד), יעו"ש.

לעדכון על מיקומו של מרן רבינו שליט"א בשבת הקרובה
ולשמיעת הקלטות ופסקי הלכה המתעדכנים מדי יום
ולשיעור יומי בהלכות שבת באורך 3 דקות, ועוד
האזינו בקו 'שיח יצחק'
03-313-0582 | 04-376-0582

לקבלת העלון, פסקי הלכה, ועדכונים ממרן שליט"א,
ניתן להדשם במייל 0527642209a@gmail.com,
ובפלאפון הנ"ל, או בכתובת מייל 3126877@gmail.com
ובפלאפון 0533126877.

יו"ל ע"י מערכת "קובץ גליונות" k.gilyonot@gmail.com
להנצחות ולהקדשות ניתן לפנות: 053-3145900

גיליונות | 054-8487449